

הגילוי בכוכב 5? איך לחפש את אוצרות הנפט החבויים?

45% מהמניות נמצאות בידי המדינה.
31% מהמניות שייכות למפעלים הסתד-
רותיים שונים.

19% מהמניות הם בידי בעלים פרטיים.
לייתר דיוק: בידי יקותיאל פדרמן וקבו-
צת מיאמי.

שאר 5% המניות נמכרות בשוק המניות
החיפשי.

חברת נפטא מאורגנת בצורה דומה, עם
שינוי קטן בלבד; במקום פדרמן-קבוצת
מיאמי שותפה הפרטי הוא בנק דיסקונט
לישראל.

חברת נפט לאומי, שיכת כמעט כולה
למדינה ולהסתדרות.

מכל שלושת החברות, חברת לפידות היא
היחידה שיש לה נפט. בשנה שעברה שיל-
מה היא בפעם הראשונה דיבידנדות לבעלי-
המניות שלה, בסך 1,125,000 לירות. עובדה
זו מסכימה מדוע לא מצאה העצמה בדבר
איחוד שלוש החברות אוון קשבת אצל ה-
גורמים הקובעים.

לשני השותפים הראשונים בשלוש ה-
חברות — המדינה וההסתדרות — אין שום
התנגדות לאיחוד. אך הקובע הוא השותף
השלישי, שבאופן רשמי הוא בעל 19 אחוז
בלבד, אך למעשה דעתו היא הקובעת: זהו
יקותיאל פדרמן וקבוצת מיאמי.

מנקודת מבטם העניין הוא מובן לגמרי.
לפידות מביאה כבר היום רוחים של מיל-
יונים. בעוד ששתי החברות האחרות הן
דיינים בגרעון. אולם מה שטוב לקבוצת
מיאמי, לא מוכרח להיות טוב לישראל.
ובמקרה זה, כשהאיחוד הוא חיוני — ה-
אינטרסים מנוגדים.

טובת מי תקבע כאן, טובת הפרט או
טובת הכלל? טובתם של אלה מקבלי ה-
דיבידנדות, בעל החלק הקטן, או אורחי המ-
דינה, שממסיהם מובנו רוב החיפושים
אחר הנפט?

במילים אחרות: האם יתפתח בישראל
מחקר רחב ומעמיק, אשר יקדם את מציאת
הנפט ויפתור את בעיית ההפקה העצמית
של נזיל יקר זה, או שהנפט יהפך לעיסקה
מציינת עבור קבוצת אנשים פרטיים אשר
תרומתם היחידה לציבור הרחב תהיה סידרה
של פרסומים מרעישים וגוצצים.

התשובה היא חד משמעית. נשארה ה-
שאלה: איך לחפש נפט?

כל חברות הנפט מסכימות בנקודה אחת:
חוקי הנפט הקיימים היו מתואמים לתקור
פת הקידוחים הראשונה, אך אחרי עשר
שנים הם נעשו מיושנים, שימשו גורם
מפריע בחיפוש הנפט, במקום לעזור. חלון
קת האזורים והגבלת זמן החיפוש, עומ
דים למיכשול בפני המשיקים, ומפריעים
במיוחד לבדיקות הגיאולוגיות. משום כך,
נקבע כל שטחה של הולנד, הגדול פי
שנים ממדינת ישראל, לאזור חיפושים אחד.
באוסטרליה נערכים אומנם החיפושים על-
ידי 20 חברות, אך כל אחת מהן עובדת
על שטח של 50 אלף עד 150 אלף קילור
מטרים מרובעים, שטחים שכל אחד מהם
עולה בהרבה על שטח ישראל כולה. באך
וודור בה חולק השטח, כמו בישראל לאזור
רים קטנים ורבים, אין כמעט התקדמות
בחפושים.

★ ★ ★ לאחד את החברות

קבע ד"ר ויקס: את המחקר המעשי ב-
ישראל מוכרח להקים המחקר הגיאולו-
גי והגיאופיזי הנרחב. מחקר כזה יכול
להערך בארץ רק כשכל שטח הנפט בישראל
הכולל 20 אלף קילומטרים מרובעים של
קרקע, ואלפי קילומטרים מרובעים של
שטח הים במים הטריטוריאליים, יימסרו
לידי חברה אחת. חברה זו צריכה להיות
בעלת אופי לאומי, מכיוון שהחיפושים הם
חיוניים, גם במקרה שלא יהיו כדאיים
בקנה מידה בינלאומי.

הדו"ח של ד"ר ויקס נמסר על ידו לפני
קרוב לשנה. לפני כהציגה הופיעה בעי-
תונות ידיעה, לפיה קרוב האיחוד של שלו-
שת חברות הנפט בישראל: לפידות נפטא
ונפט לאומי. מאז לא נשמע על כך דבר,
מדוע?

★ ★ ★ משרתם של שני אדונים.

לפידות חברת מחפשי נפט לישראל
בע"מ, בנויה על היסודות הבאים:

● נתגלתה באר נפט חדשה המסוגלת
לספק 240 חביות ליממה, והיינו — הבאר
הגדולה ביותר בישראל.

● נמצאו שדות נפט חדשים, הגבוהים
ב-100 מטר מהולות כוכב.

● בפעם הראשונה מצאו בישראל נפט
בסלע דולומיט ולא בסלע חול, כמו עד
עכשיו.

הנימוק האחרון הוא הקובע, שכן כמו-
יות הנפט הגדולות ביותר בעולם נמצאו
בשכבות סלעי הדולומיט, בהן מצויים
חללים רבים. גם כמויות הנפט העצומות
שנמצאו בסטודיה ובכווית — מקורן ב-
שכבות הדולומיט.

אך האנשים שהחלו כבר להשוות את
ישראל לנסיכות כווית התעלמו מהפרט ה-
קטן, שחתך שכבות הנפט בדולומיט בכווית
מגיע ל-300 מטר ואילו החתך של שכבת
הדולומיט בכוכב 5 אינו עולה על שלושה
מטר.

★ ★ ★ דרי מים קרים

משרדהפיתוח שפך את הדלי ה-
מראשון של מים קרים על ראשי ה-
חולמים חלומות גדולים. בהסתמך על דעת
המכון הגיאולוגי, קבע הממונה על עניני
נפט, דויד ניב:

● כיום אי אפשר עדיין לדבר את תפ-
קת הקידוח בכוכב 5. 240 חביות ליום
זוהי הכמות המופקת מטילון נפט תחת
הלחץ החזק ביותר הנגרם מהתחלת הקי-
דוח. רק אחרי תקופת-מה, כאשר יגיעו
להפקה גורמלית, בעזרת משאבות, אפשר
יהיה לקבוע את התפוקה.

● לגמרי לא ברור מהו עוביה ושטחה
של שכבת הנפט שהתגלתה. יכול להיות
שנתקלו רק בתעלה רחבה היוצאת מאגור
נפט קטן שיתייבש לאחר שבועות או חוד-
שים מספר. יכול גם להתברר להפך, שזוהי
תעלה צרה שהובילה מאגור גדול. כך או
אחרת העניין דורש מחקר מדויק והשקעות
עצומות.

● אין זה נכון שזוהי הפעם הראשונה
שנמצא נפט בישראל בסלע דולומיט. כבר
לפני 6 שנים, נמצאו בשטחים המנוצלים
על ידי חברת לפידות עקבות נפט בתוך
דולומיט. משרדהפיתוח לחץ אז על ה-
חברה לפתח מחקר מדויק בכיוון זה. ה-
הלת לפידות לא הסכימה, כי העדיפה להש-
קיע כספים בעסק בטוח, כלומר, בניצול
הנפט שנמצא בשכבות סלעיהחול.

במילים אחרות, חברות הנפט הישר-
אליות נוטות להגזמה בהשיגן, ולפרסום
מנופה. בעולם הכלכלי כבר חדלו מומן
להתרגש מפירסומים אלה.

הבעייה העיקרית היא, שבמידה והגילוי
בכוכב 5 הוא באמת בעל משקל וחשי-
בות יתרה, תצטרך חברת לפידות להתחיל
להשקיע סכומים עצומים בפיתוחו, בין
השאר: לקדוח במשך השנה 20 קידוחים,
כלומר להשקיע 7 מיליון לירות. בשנים
הבאות תגדל ההשקעה פי 10.

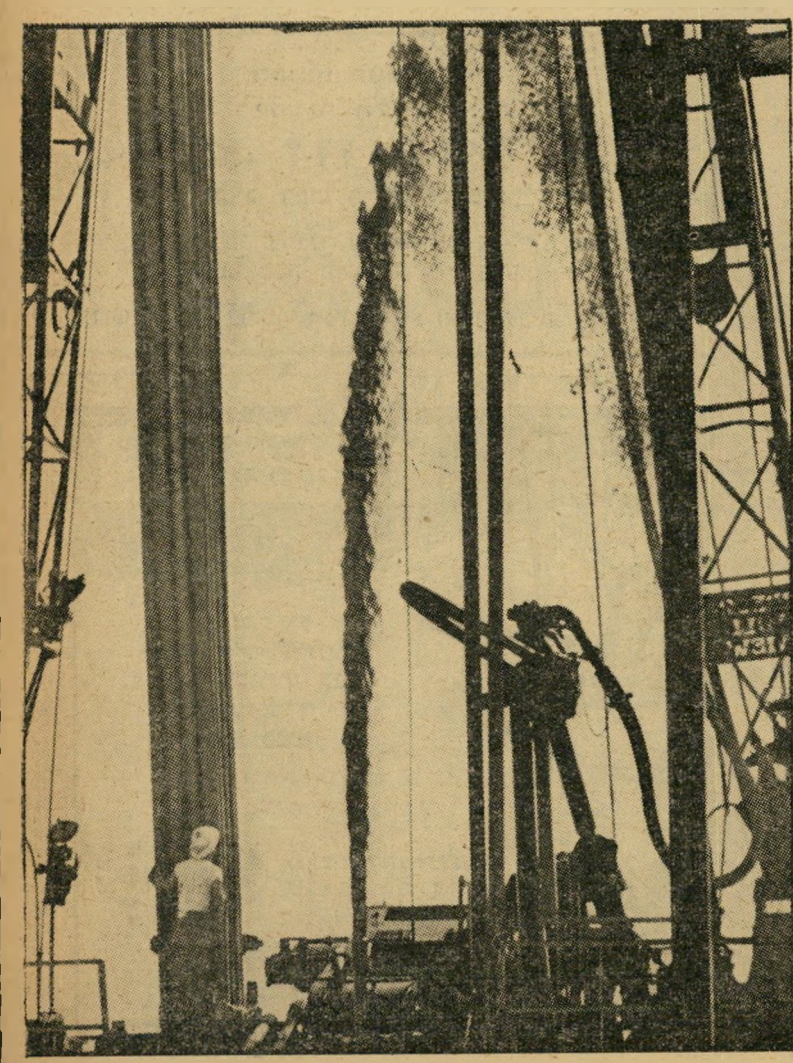
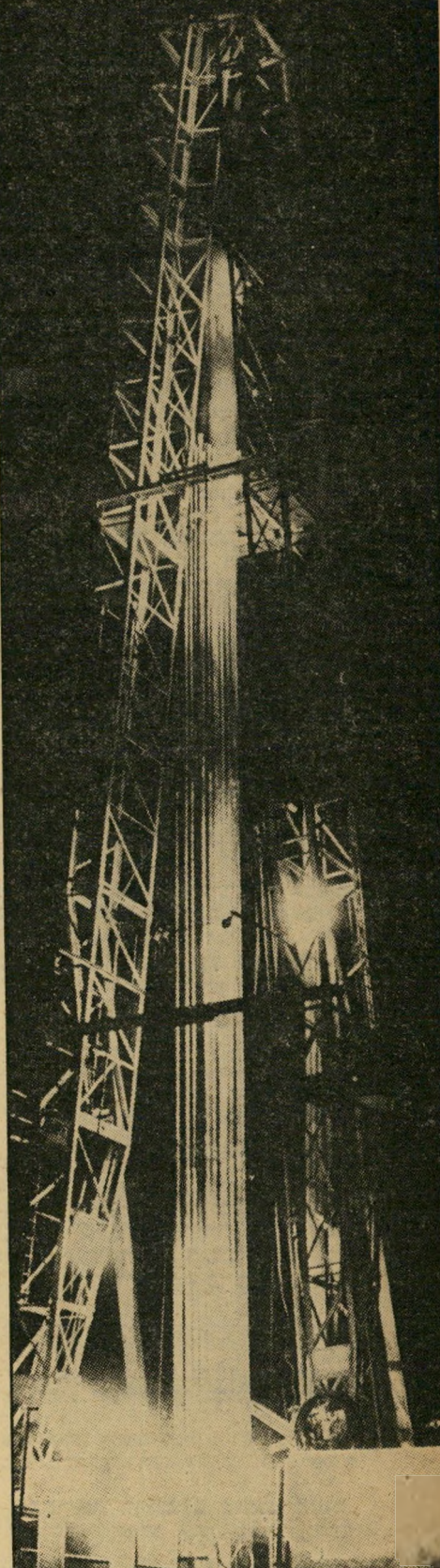
★ ★ ★ לחפש או לא לחפש?

תפוקת הנפט בישראל מגיעה ל-3000
חביות ליום. זהו החלק החמש-עשרה
מהצריכה. הבעיה האמיתית היא איפוא:
השגת מלוא הצריכה הארצית בנפט רחוקה
עדיין כמעט באותה המידה כפי שהיתה
בהתחלה.

ובכן, האם משתלם להמשיך להשקיע
כספים בחפוש נפט?

את השאלה העמידו מומחי הנפט. אך
הפתרון לבעייה זו, היה יכול לבוא רק
מאישיות בעלת-משקל בענף זה. הממשלה,
בשיתוף עם שלוש חברות הנפט בישראל,
הומינה ארצה את המומחה הגדול ביותר
בשטח זה: את לואיס ויקס, שהוא הגי-
אולוג הראשי של חברת-הענק סטנדרט
אוף ניו-יורק.

הדו"ח של המומחה עלה על כל המקווה.
לאחר בדיקה כל התוצאות של כל הקי-
דוחים הניסיוניים, המחקרים הגיאולוגיים
וכדומה, קבע ויקס: הכמות הפוטנציאלית
של הנפט בישראל מגיעה ל-500 מיליון
עד 2 מיליארד חביות. בחיפושים נכונים
וניצול יעיל, אפשר להגיע במשך הזמן
לתפוקה העוברת על 25 אלף חביות ליום.
כלומר למעלה מהצריכה המקומית המשו-
ערת.

הרגע הגדול: סילון פורץ מתוך האדמה!

בחלק 1, עד לגמר שנת הכספים האחרונה
4.221.971 חביות דלק. מהן, כמעט מיליון
חביות נפט (573.238 טון). בשנה האחרונה,
לפי המחקר שנערך, אפשר יהיה להפיק
משדה חלק עד ינואר 1982 למעלה מ-14
מיליון חביות נפט, ואילו עד שנת 1991
1.5 מיליון חביות נוספות.

חברה אחרת נפטא, גילתה במקומות
אחרים, על שפט ימיהמלח ובחבל ערד,
אוצר לא פחות חשוב: גז טבעי.

פרט לכך, ישנן השכבות בכוכב, בהם
נמצאו נפט לפני חצי שנה, שעדיין לא
נחקרו. לעת עתה ניתן הקידוח כוכב 1
150 חביות של שמן האדמה ליממה ואילו
כוכב 3 — 70 חביות ליממה.

★ ★ ★ גז האופטימיות

ככך מה קרה ב-22 במרס? מה גרם
לגל-החדש של האופטימיות? מדוע הודיע
המנהל-הכללי של חברת לפידות לעיתו-
נאים, שהשיבות גילוי הנפט בכוכב 5
שחה לגילוי הנפט הראשון בישראל לפני
שבע שנים?
הסברה של הנהלת לפידות: